

Den evropského dědictví otevře v Jablonci 17 památek

28. 08. 2018 00:00

V každém městě najdete místa, kde na vás dýchne historie, místa, která vypráví staré příběhy a kde můžete obdivovat umění a zručnost našich předků. Jednou z příležitostí, kdy se na výpravu za historií vydat je Den evropského dědictví. V Jablonci nad Nisou se dveře památek a zajímavých objektů spojených s dějinami města otevřou v sobotu 15. září. Letos jich bude 17.

Jablonec nad Nisou je město specifické po stránce historie i architektury. Nenajdete zde renesanční zámek nebo středověké hradby, zato však láká obdivovatele secese a funkcionalismu. Právě funkcionalismus, geniálně jednoduchý a funkční architektonický sloh dvacátých let minulého století, se v Jablonci nachází hned na několika místech. Jedním z nich je i dominanta města – zdejší radnice. Budova byla postavena byla v letech 1931–1933 podle návrhu architekta Karla Wintera. Od začátku sloužila nejen jako administrativní budova, ale zároveň také jako společenské centrum s obchody, restauracemi a kinem. „Radnici postupně vracíme její podobu, ať už se to týká jejího vnějšího vzhledu, tak interiéru. Splácíme tak dluh našim předkům a zejména architektu Karlu Winterovi. Radnice by měla svým vzhledem město důstojně reprezentovat a velmi mě těší, že se nám v uplynulém období podařilo najít podporu i finance, aby se tak opět stalo i v Jablonci,“ říká primátor Petr Beitzl. Právě během Dne evropského dědictví mohou sami návštěvníci posoudit, jak se to daří. V každém patře radniční budovy čeká na návštěvníky něco zajímavého. Kromě tradiční obřadní síně a kanceláře primátora budou otevřené také vloni nově zrekonstruované zasedací místnosti a návštěvníci budou mít možnost nahlédnout i do velkého zasedacího sálu, který bude v té době před dokončením. Letos je opět po dvouleté pauze přístupná i radniční věž. „Veřejnosti ukážeme pamětní knihy, městská ocenění, reprezentační šaty a spolu s kronikářkou budou lidé mít možnost zalistovat i jabloneckou minulostí,“ zve k návštěvě Markéta Hozová, tisková mluvčí jabloneckého magistrátu.

Větší část oblíbené rodinné úkolové trasy se odehraje právě po budově radnice. Pomyslným průvodcem bude dětem i dospělým prvorepublikový starosta Karl R. Fischer a zavede účastníky

jak do nové, tak i do původní radnice a také do muzea.

Radnice slaví 85 let

„V letošním roce si připomínáme 85. výročí otevření radnice a při této příležitosti jsme na Den evropského dědictví připravili malou oslavu, která vyvrcholí odpoledním programem před radnicí,“ prozrazuje Markéta Hozová. Od 13 hodin na návštěvníky čeká na schodišti dobová tančírna s hudebním doprovodem Jazztetu jablonecké zušky a Swingového orchestru Vladimíra Vláška. Tance z první poloviny 20. století předvede a zájemce naučí tanečníci z D..Swingu. V případě deště se tančírna přesune do vestibulu radnice. V 15 hodin přijde návštěvníky pozdravit starosta K. R. Fischer a možná se i spolu s primátorem zúčastní pokusu o vytvoření českého rekordu. *„Obestoupíme radnici a pokusíme si nejdelším živým řetězem předávat štafetu. Tou bude křišťálové jablko, jak jinak, když jsme v Jablonci,“* vysvětluje Lukáš Frydrych z Centra sociálních služeb, kde sami senioři přišli s nápadem vytvořit na počest radnice rekord. *„Zapojit se mohou všichni děti, mladí i dříve narození, čím víc nás bude, tím líp,“* zve Frydrych.

Exhibiční ražba

Připomínkou osvíceného starosty bude i letošní pamětní ražba, která opět vznikla ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou a VOŠ a autorkami jsou studentky prvního ročníku oboru Ražené medaile a mince Kristýna Nová a Veronika Adamcová pod pedagogickým vedením Dis. MgA. Josefa Oplištila. Exhibiční ražba bude součástí prohlídky prostor školy a získají ji i účastníci poznávací úkolové trasy jako odměnu v cíli.

Do Kantorovy vily jen s předem vydanou vstupenkou

Poprvé se letos otevře jedna z funkcionalistických vil, která je nově v majetku města. *“Kdo by chtěl vidět interiéry Kantorovy vily, ve kterých je zachováno mnoho původních prvků, musí si předem zajistit časovanou vstupenku na komentovanou prohlídku. Velikost vily a také fakt, že ji stále obývají běžní nájemníci, nám nedovoluje do interiéru nechat volně proudit davy lidí. Proto v rámci Dne evropského dědictví mohou lidé navštívit pouze zahradu anebo si předem zdarma vyzvednout vstupenku v turistickém infocentru ve dnech 12. a 13. září,“* vysvětluje Petra Handlířová z Jabloneckého kulturního a informačního centra, které akci koordinuje.

Retro autobus propojí památky

15. září můžete v Jablonci navštívit i další zajímavá místa s programem – například sokolovna umožňuje prohlídky od sklepa až na věž, divadlo otevírá své zákulisí, v Domě česko-německého porozumění v Rýnovicích chystají stylové občerstvení a korálkovou dílnu... Tradičně jsou otevřené i kostely, Muzeum skla a bižuterie, Dům národopisců Schebalových, Městská knihovna či kino Junior.

Mezi jednotlivými památkami po celý den pendluje historický autobus. Podle zkušenosti bude bezpochyby plně vytižený. Jízda v něm je zážitek, který láká stovky návštěvníků, i když pohodlí moderních autobusů zdaleka nedosahuje. *“V letošním roce bude pasažéry vozit socialistická Karosa LC 736 z osmdesátých let,“* upřesňuje Petra Handlířová.

Vstup do památek je 15. září zcela zdarma. *“Den evropského dědictví je společným dílem mnoha*

subjektů, nadšenců zapálených do historie a kultury našeho města. Bez jejich času, a práce by tak pestrý program nemohl vzniknout. Finančně akci podpořilo statutární město Jablonec nad Nisou,” připomíná na závěr Petr Vobořil, ředitel Jabloneckého kulturního a informačního centra.

Kompletní program

9.00 – 16.30 Rodinná poznávací trasa

Letošní rodinná trasa s úkoly připomene prvorepublikového starostu Karla. R. Fischera a zejména seznámí návštěvníky s jeho nejvýznamnějším urbanistickým počinem – stavbou nové radnice. Pro získání odměny v cíli je nutné navštívit všechna místa, začít je možné kdekoliv. Na prvním stanovišti si každý vyzvedne pracovní list, který podrobně popisuje úkoly. Ve vestibulu radnice navíc ještě získá rodina nebo skupina mapu se zakreslenými úkoly, kterých je po budově radnice více. Stanoviště s úkoly se uzavírají v 16.30 hodin, odměnu v cíli je možné vyzvedávat do 17 hodin.

Stanoviště trasy

- Nová radnice
- Městská knihovna
- Muzeum skla a bižuterie
- Cíl: Přízemí Domu Jany a Josefa V. Scheybalových

10.00 – 11.00 Komentovaná procházka po umění umístěném v jabloneckém veřejném prostoru. Za spolek PLAC vás Jan Picko provede po uměleckých objektech z 60. až 80. let minulého století ve veřejném prostoru s přesahem do pojednání o bezprostředním okolí jablonecké radnice, zejména Mírovém náměstí. Sraz před obchodním domem Central u plastiky Žena s nákupem.

9.00 – 17.00 (pokud není uvedeno jinak) Otevření památek pro veřejnost

1. Kostel sv. Anny, Kostelní ulice

* V kostele k vidění výstava Z Jizerských hor do Českého ráje

2. Dům Jany a Josefa V. Scheybalových, Kostelní ulice

Otevřeno: Turistické informační centrum, Památník Jany a Josefa V. Scheybalových a Městská galerie MY

* v přízemní domu a v podkroví výstava Ze staré školy

* v Městské galerii MY výstava Svět Josefa V. Scheybala

3. Městská knihovna, Dolní náměstí

Otevřeno 9.00–16.30

Zpřístupněno oddělení pro děti a mládež s možností prvoregistrací zdarma a zábavnými úkoly

*13.00 Jsem obyčejný vesnický kluk z Lučan – přednáška Jitky Noskové u příležitosti stého výročí zvolení K. R. Fischera starostou Jablonce nad Nisou, audiovizuální sál.

4. Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, hlavní budova, ulice U Muzea

* Výstava Zdeněk Lhotský

Výběr z tvorby českého skláře, světoznámého technologa a realizátora projektů v taveném skle.

* Výstava Jablonec nad Nisou – Mincovní město České republiky 1993–2018 (průřez produkcí České mincovny u příležitosti oslav 25. výročí jejího založení a vzniku samostatné České republiky)

* Stálé expozice Nekonečný příběh bižuterie a Čarovná zahrada – České sklo sedmi století.

5. Nová radnice, Mírové náměstí

Zpřístupněno:

* radniční věž

* obřadní síň, předsálí, salonek s kronikami města

* zasedací místnosti

* výtah páternoster v provozu

* sekretariát primátora, pracovna primátora, vystaveny městské insignie, pamětní medaile a knihy

* vystaveny budou reprezentační šaty pro město vytvořené k příležitosti 150 let od povýšení Jablonce na město

Již je to 85 let co jablonecká radnice otevřela své dveře veřejnosti. Tento funkcionalistický skvost od architekta Karla Wintera si oslavu zaslouží. Přijďte slavit spolu s námi, zatančit si v dobové tančírně a prozkoumat kouzlo této pro Jablonec tak charakteristické budovy. Pro děti je připravena soutěž, při níž se nejen ony dozvědí mnoho zajímavého o historii i současnosti naší radnice, která již 85 let zdobí Mírové náměstí.

13.00 Dobová tančírna – Jazztet ZUŠ / tanec v rytmu swingu v podání D..Swing

14.00 Dobová tančírna – Swingový orchestr Vladimíra Vláška / D..Swing

15.00 setkání primátora Petra Beitla se starostou K. R. Fischerem

15.15 předávání jablka kolem radnice – pokus o zápis do České knihy rekordů

15.50 Izerína, pěvecký sbor seniorů

6. Kino Junior, ulice Jiráskova

Otevřeno 10.00–14.00

Zpřístupněn foyer kina a kinosál

*10.00 Filmbrunch v prostoru kina

*12.00 projekce filmu Víno nás spojuje – vstupné zdarma

*14.00 degustace vína – vstupné 300,- (vstupenky v předprodeji kin, kapacita omezena, více info www.kinajablonec.cz)

7. Střední uměleckoprůmyslová škola, Horní náměstí

* prohlídka prostor školy (vstup ze dvora – průchodem z Kubálkovy ulice), zpřístupněny dílny, historické stroje, vybavení ryteckých dílen

* upomínková exhibiční ražba

* výstava prací studentů

8. Kostel Dr. Farského, náměstí Dr. Farského

* zpřístupněna loď kostela a přilehlé kolumbárium, prohlídky s průvodcem

* od 11.00–12.00 zazní varhanní hudba v podání Jiřího Svatoše

9. Městské divadlo, Liberecká ulice

Otevřeno 14.00–17.00

Zpřístupněno jeviště, zvuková a světelná kabina – s výkladem. V době příprav na představení uvidí diváci stavbu scény.

*15.00 vernisáž výstavy Tajuplný svět Žanety Elisové (akryl a kombinovaná technika)

*19.00 Divadelní klub Jirásek Česká Lípa – Legenda o lesích a lidech (představení ochotníků, vstupné)

10. Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Horní náměstí

Zpřístupněn interiér kostela

*13.00–15.00 Informace o varhanách a jejich záchraně přímo na kůru kostela s průvodcem

11. Kaplička sv. Anny, ulice Palackého

Otevřeno 9.00–14.00 h

Zpřístupněn interiér kapličky s instalací k historii Mšena

12. Kostel Nejsvětější Trojice ve Mšeně, ulice U Kostela

Zpřístupněn interiér kostela a věže (k hodinám)

13. Kostel Povýšení sv. Kříže, náměstí B. Němcové

Zpřístupnění kostela s průvodcem

14. Kostel Seslání Ducha svatého, ulice Pod Vodárnou

Zpřístupněn interiér kostela a věže

15. Dům česko-německého porozumění, ulice Československé armády

Zpřístupněn bude celý Dům česko-německého porozumění

* Historické snímky z Rýnovic – stálá výstava fotografií

* Korálková dílna s Lídou Dutou

* Tradiční dobové občerstvení

16. Sokolovna, Tyršovy sady

* Prohlídka sokolovny od sklepa až po věž

* 9.30–15.00 – Pohybové aktivity pro zájemce: Z pohádky do pohádky pro nejmenší, Opičí dráha pro školáky, Otestuj svou kondici pro dospělé. Cvičební obuv s sebou!

17. Kantorova vila, ulice Palackého

*volně přístupná zahrada

*komentované prohlídky pro skupinky 10 osob každou hodinu od 10 do 16 h – nutné vyzvednout si časovanou vstupenku předem. Vstupenky k osobnímu vyzvednutí v TIC/Turistickém infocentru, Kostelní 1/6 (Dům manželů Scheybalových) ve dnech 12. a 13. září od 9 do 17h. Pouze do vyčerpání kapacity.

Dramatické období po r. 1918, poznamenané dopady války, hospodářskou krizí a politickými i společenskými změnami, přestál Jablonec i díky silné osobnosti starosty, který v čele města stál dlouhých 15 let. Byl jím pedagog, muzejník, uznávaný badatel a znalec sklářství, milovník umění a v neposlední řadě i komunální politik – Karl Richard Fischer. Narodil se v r. 1871 v Lučanech nad Nisou a po měšťanské škole, kterou vychodil v Jablonci, vystudoval učitelský ústav v Litoměřicích. Jako učitel nastoupil v jablonecké chlapecké obecné a měšťanské škole a u tohoto povolání zůstal až do svého zvolení starostou. Jeho aktivity měly neobyčejnou šíři. Již jako mladý se zajímal o vlastivědu a památkovou péči a jeho zásluhou vznikla také první jablonecká muzejní expozice o třech odděleních – vlastivědném, průmyslovém a etnografickém. Podporoval umělce – s řadou z nich se osobně přátelil – a také aktivity prezentující město a region. Byl čestným (ale především aktivním) členem mnoha spolků včetně jablonecké pobočky spolku Schlaraffia – Preciosa Iserina, kde nosil rytířský titul Jucundus der Museale. Do jabloneckého městského zastupitelstva poprvé vstoupil v roce 1910; v září 1918, ještě před skončením války, byl pak jednomyslně zvolen starostou. Ve funkci zůstal pět volebních období až do začátku r. 1934, kdy byl v rozjitřené politické atmosféře nucen odstoupit. Za tuto dobu stihl podniknout řadu důležitých kroků pro rozvoj Jablonce. Staral se o modernizaci ve všech odvětvích – městské infrastruktury, školství, ve zdravotnictví i sociální oblasti. V této době vyrostla řada nových budov a celkově se Fischer snažil o jednotnou urbanistickou koncepci města. V jeho osobě získal Jablonec osvědčeného vůdce, který díky svému přehledu a nadhledu, rozhodnosti a autoritě dokázal město vést a udržet v konsolidované podobě i v tak složité době. Jen několik dnů před jeho smrtí jmenovalo vedení města svého šestého starostu – dr. h. c. Karla R. Fischera – čestným občanem. Zemřel 6. prosince 1934 a místo jeho odpočinku je dodnes označeno mohutným žulovým pomníkem v jabloneckém urnovém háji.

Dny evropského dědictví (European Heritage Days, dále EHD) každoročně v měsíci září otevírají nejširší veřejnosti brány nejzajímavějších památek, budov, objektů a prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné. Téma letošního ročníku zní „Společné dědictví, společné hodnoty“. Dny evropského dědictví jsou významnou celoevropskou kulturně poznávací, společenskou a výchovnou akcí, mezi jejichž hlavní cíle můžeme zařadit zlepšování informovanosti o jiných kulturách, ochranu kulturního dědictví v nejširším slova smyslu a respektování všech kultur bez ohledu na jejich rozšíření. EHD jsou v České republice organizovány Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Viz: <http://www.historickasidla.cz/>

Zdroj: JKIC, Radana Schaeferová